

Załącznik nr 1

Szczegółowe uzasadnienie uwagi do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Piekary Śląskie dla terenów położonych w rejonie ul. Granicznej oraz do prognozy oddziaływania na środowisko.

I. Przedmiot uwagi i żądana zmiana projektu planu

Wnosimy o uwzględnienie uwagi w całości i zmianę projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poprzez:

1. rezygnację z oznaczenia terenu symbolem **1P-IOO – teren produkcji lub spalarni odpadów**;
2. usunięcie dla tego terenu klasy przeznaczenia **IOO – teren spalarni odpadów** i ustalenie w jej miejsce przeznaczenia produkcyjnego lub usługowo-produkcyjnego, bez możliwości lokalizacji spalarni odpadów;
3. jednoznaczne wykluczenie lokalizacji na obszarze planu:
 - instalacji termicznego przekształcania lub współspalania odpadów,
 - instalacji do krakingu oraz fizykochemicznej obróbki odpadów,
 - punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
 - instalacji i działalności polegających na zbieraniu, przetwarzaniu lub unieszkodliwianiu odpadów,
 - magazynowania odpadów prowadzonego jako samodzielna działalność gospodarcza.

Powyższe żądanie nie dotyczy zwykłego, czasowego magazynowania odpadów wytworzonych przez przedsiębiorcę w związku z prowadzoną przez niego działalnością produkcyjną lub usługową, na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

W szczególności wnosimy o:

1. zmianę **§ 3 pkt 2** projektu poprzez zastąpienie przeznaczenia „1P-IOO – teren produkcji lub spalarni odpadów” przeznaczeniem nieobejmującym klasy IOO;
2. zmianę **§ 5** poprzez:
 - usunięcie przeznaczenia „teren spalarni odpadów”,
 - usunięcie szczególnych parametrów dotyczących budowli związanych ze spalarnią, w tym możliwości lokalizacji kominów i masztów o wysokości do 80 m,
 - usunięcie dopuszczenia punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
 - usunięcie odesłania do zasad dotyczących spalarni określonych w § 7;
3. usunięcie **§ 7 ust. 3**, dopuszczającego na terenie 1P-IOO lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, obejmujących m.in. termiczne przekształcanie, kraking i fizykochemiczną obróbkę odpadów o wydajności nie mniejszej niż 100 ton dziennie;
4. odpowiednią zmianę **§ 7 ust. 4** poprzez usunięcie odniesienia do terenu 1P-IOO oraz niedopuszczenie przedsięwzięć odpadowych na obszarze planu;

5. zmianę § 7 ust. 6 w sposób wykluczający zbieranie, przetwarzanie i magazynowanie odpadów jako samodzielną działalność, przy pozostawieniu możliwości czasowego magazynowania odpadów wytworzonych w ramach podstawowej działalności produkcyjnej lub usługowej;
6. usunięcie w całości § 7 ust. 7, dopuszczającego na terenie 1P-IOO magazynowanie, przetwarzanie, zbieranie i termiczne przekształcanie odpadów;
7. wprowadzenie odpowiednich zmian we wszystkich pozostałych postanowieniach projektu, na rysunku planu i w danych przestrzennych, wynikających z usunięcia oznaczenia 1P-IOO i klasy IOO.

Projekt nie ogranicza się do ogólnego przeznaczenia produkcyjnego. Wprost wyznacza teren spalarni, dopuszcza PSZOK, budowle technologiczne o wysokości do 80 m oraz instalacje do przetwarzania odpadów zaliczane do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

II. Uwarunkowania geologiczne i pogórnice

Projekt planu wskazuje, że cały jego obszar znajduje się w granicach dawnej płytkiej eksploatacji górnictwa kruszcowego oraz w granicach udokumentowanych złóż węgla kamiennego „Piekary” i „Julian”. Na rysunku planu zaznaczono również rurociągi służące odwadnianiu wyrobisk górniczych.

Sam projekt nakazuje uwzględnianie wpływu dokonanej eksploatacji górniczej przy zagospodarowaniu terenu i lokalizowaniu obiektów budowlanych. Potwierdza to, że skutki dawnej eksploatacji nie są okolicznością hipotetyczną ani nieistotną dla przyszłego przeznaczenia terenu.

Z udostępnionego opracowania ekofizjograficznego wynika ponadto, że działalność górnicza doprowadziła do powstania rozległych niecek terenowych. Jedna z nich ma obejmować rejon ulic Granicznej i Parkowej, a maksymalne obniżenie terenu ma przekraczać 23 m.

W opracowaniu zwrócono uwagę także na:

- dawną płytką eksploatację;
- możliwość występowania starych szybów i szybików;
- brak pełnych informacji o sposobie likwidacji części wyrobisk;
- możliwość występowania pustek poeksploatacyjnych;
- zagrożenia dla obiektów posadowionych na powierzchni.

Nie twierdzimy, że powyższe uwarunkowania bezwzględnie uniemożliwiają jakąkolwiek zabudowę tego terenu. Uważamy jednak, że przed dopuszczeniem instalacji o takiej skali powinno zostać wykazane na podstawie aktualnych badań odnoszących się bezpośrednio do terenu przy ul. Granicznej, że podłoże zostało wystarczająco rozpoznane.

Z udostępnionych materiałów nie wynika jednoznacznie, aby przed wyznaczeniem terenu 1P-IOO przedstawiono aktualną dokumentację geologiczno-inżynierską, inwentaryzację dawnych wyrobisk i pustek poeksploatacyjnych albo szczegółową analizę stabilności podłoża.

III. Warunki wodne, ryzyko podtopień i zalewisk

Opracowanie ekofizjograficzne zwraca uwagę na wpływ likwidacji kopalni i zmian w odwadnianiu wyrobisk na podnoszenie poziomu wód oraz powstawanie zalewisk i podtopień.

Mieszkańcy obserwują lokalne podtopienia w rejonie ul. Granicznej i w sąsiedztwie sklepu Kaufland, na terenie określanym jako niecka Montometu. Zjawiska te nie występują wyłącznie podczas wyjątkowych zdarzeń pogodowych.

Projekt planu potwierdza ponadto, że część obszaru jest narażona na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia wału przeciwpowodziowego. Przewiduje również znaczną intensywność zabudowy oraz maksymalny udział powierzchni zabudowy wynoszący 70%, co może wpływać na retencję i sposób odpływu wód opadowych.

Prognoza oddziaływania na środowisko wskazuje m.in. możliwość zmiany naturalnego spływu wód, zmniejszenia retencji, zmiany zasilania wód gruntowych oraz zagrożeń powstających w przypadku uszkodzenia lub nieszczelności obiektów. Jednocześnie w odniesieniu do korzystania z wód przez spalarnię posłużono się nieprecyzyjnym sformułowaniem, że instalacja „wydaje się” nie będzie bezpośrednio wykorzystywała wód powierzchniowych i podziemnych.

Przed dopuszczeniem działalności obejmującej transport, magazynowanie i przetwarzanie dużych ilości odpadów powinno zostać jednoznacznie ustalone:

- jaki jest obecny poziom wód gruntowych;
- jak może się on zmieniać po likwidacji kopalni;
- czy występuje ryzyko powstawania nowych zalewisk;
- jaka jest wydajność istniejącego i planowanego systemu odwodnienia;
- jakie byłyby skutki zalania obiektów lub miejsc magazynowania odpadów;
- czy istnieje ryzyko przedostania się zanieczyszczeń do gruntu albo wód powierzchniowych i podziemnych.

IV. Aktualność i kompletność dokumentacji

Opracowanie ekofizjograficzne zostało sporządzone w 2021 r. i zaktualizowane w 2023 r. Sam czas jego sporządzenia nie przesądza o braku przydatności dokumentu. Nie przedstawiono jednak w sposób jednoznaczny, czy przed wykorzystaniem go w 2026 r. ponownie zweryfikowano aktualność danych dotyczących:

- warunków gruntowo-wodnych;
- poziomu wód i sposobu odwadniania wyrobisk;
- występujących podtopień;
- stanu dawnych wyrobisk;
- zagospodarowania terenów sąsiednich;
- jakości powietrza, wód i gruntów;
- intensywności opadów i skutków zmian klimatycznych.

Opracowanie ekofizjograficzne zostało udostępnione dopiero 13 lipca 2026 r., czyli dwa dni przed spotkaniem konsultacyjnym, mimo że o jego udostępnienie występowano wcześniej. Tak krótki czas istotnie ograniczył możliwość przeanalizowania dokumentu i porównania go z projektem planu oraz prognozą oddziaływania na środowisko.

Uwaga składana obecnie na formularzu jest zatem również następstwem informacji, z którymi nie mogliśmy się zapoznać się w odpowiednim czasie przed spotkaniem konsultacyjnym.

V. Prognoza oddziaływania na środowisko

Prognoza kwalifikuje zarówno teren 1P-IOO, jak i teren 1U-P do grupy terenów o przewidywanych możliwych **znaczących skutkach oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi**. Wskazuje również, że ubytek powierzchni biologicznie czynnej będzie duży, a przyjęte wskaźniki nie zrekompensują jej utraty.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku prognoza powinna analizować m.in. oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe, w tym wpływ na ludzi, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi i klimat. Powinna również przedstawiać rozwiązania alternatywne albo rzetelnie wyjaśniać ich brak. Informacje te muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny. ([ISAP](#))

W udostępnionej dokumentacji nie wykazano w sposób wystarczająco czytelny:

- jakie aktualne badania terenowe wykonano bezpośrednio dla obszaru przy ul. Granicznej;
- czy sporządzono szczegółową analizę wpływu instalacji na zdrowie mieszkańców;
- jakie istniejące zakłady przemysłowe i źródła emisji uwzględniono w analizie oddziaływania skumulowanego;
- czy wykonano modelowanie rozprzestrzeniania zanieczyszczeń;
- czy przeanalizowano wzrost ruchu samochodów ciężarowych;
- czy odpowiednio oceniono skutki awarii, pożaru, rozruchu, zatrzymania lub nieprawidłowej pracy instalacji;
- jakie realne rozwiązania alternatywne rozpatrzono wobec wyznaczenia terenu spalarni właśnie w tym miejscu.

Opracowanie ekofizjograficzne i prognozę sporządził ten sam autor. Nie stanowi to samo w sobie naruszenia prawa, ale w połączeniu ze skalą przedsięwzięcia oraz wskazanymi uwarunkowaniami uzasadnia potrzebę niezależnej weryfikacji dokumentacji przez specjalistów z zakresu geologii, hydrogeologii, geotechniki, ochrony środowiska i zdrowia publicznego.

VI. Wniosek końcowy

Projekt planu ma stworzyć podstawę prawną do lokalizacji instalacji przetwarzającej co najmniej 100 ton odpadów dziennie, wraz z działalnością obejmującą ich zbieranie, magazynowanie i termiczne przekształcanie. Nie jest to zwykle przeznaczenie produkcyjne, lecz dopuszczenie przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Na obecnym etapie nie wykazano w sposób wystarczający, że szczególne warunki geologiczne, pogórnice i wodne terenu zostały aktualnie i kompleksowo rozpoznane oraz że prognoza

wyczerpująco ocenia wpływ planowanej funkcji na zdrowie mieszkańców, wody, grunt, powietrze i oddziaływania skumulowane.

Z tych przyczyn wnosimy o:

1. uwzględnienie uwagi i usunięcie z projektu klasy przeznaczenia IOO oraz wszystkich ustaleń umożliwiających lokalizację spalarni i prowadzenie działalności odpadowej;
2. ustalenie dla terenu oznaczonego obecnie symbolem 1P-IOO przeznaczenia produkcyjnego lub usługowo-produkcyjnego, bez funkcji spalarni i bez działalności polegającej na gospodarowaniu odpadami;
3. odpowiednią zmianę części tekstowej, rysunku planu i danych przestrzennych.

Ewentualnie, w przypadku nieuwzględnienia żądania głównego, wnosimy o nieprzedstawianie projektu Radzie Miasta w obecnym brzmieniu, uzupełnienie dokumentacji o aktualne badania odnoszące się bezpośrednio do terenu przy ul. Granicznej, przeprowadzenie jej niezależnej weryfikacji oraz ponowienie konsultacji po publicznym udostępnieniu pełnych materiałów.